

ELŐSZÓ

Az írásjelek a mondatok tagolódását, szerkezetét, egyes részeik egymáshoz kapcsolódását, valamint a beszélői szándékot, attitűdöt is tükrözik, továbbá utalnak a beszédnek betűkkel le nem írható sajátosságaira, a beszédszünetekre és a hanglejtésre.

Gyakorta előfordul, hogy ugyanarra az esetre több, egyaránt helyes megoldás lehetséges. Ilyenkor a mondanivalónk kifejezéséhez a leginkább megfelelő írásjelet célszerű választani.

Az írásjelek használatának sokrétűségét ekkora terjedelmű munkafüzetben lehetetlen bemutatni, gyakoroltatni, ezért csupán a leggyakrabban előforduló területekre, esetekre irányítjuk a figyelmet.

Munkafüzetünkben az írásjelek rendszerezése után a következő írásjelhasználati szabályszerűségekkel foglalkozunk: az egyszerű, a mellérendelő és az alárendelő összetett mondatokat záró – a közlő szándékát jelző – írásjelekkel, a mondatrészek és a tagmondatok közötti vessző, pontosvessző, kettőspont használatának eseteivel, valamint a szövegbe ékelődést és az idézést jelző írásjelekkel, a gondolatjellel és az idézőjelpárral. Fontosnak tartjuk az idézési módok bemutatását és gyakoroltatását.

A feladatok között szerepelnek írásjelpótló, -javító gyakorlatok. Ezekben a gyakorlatokban mindig kérjük az írásjelhasználat indoklását is. Az írásjelek helyes alkalmazása megfelelő grammatikai ismereteket feltételez. Az összetett mondatok mondatvégi írásjeleinek megállapításához például megfelelő szintű mondattani ismeretekre is szükség van.

Alkotó feladatokat adtunk az idézés és a párbeszéd fejezetben. Az előbbiben egy-egy idézet szövegbe ékelésének különböző módjait, a párbeszéd esetében pedig a gondolatjel helyes alkalmazását gyakoroltatjuk.

Az írásjelhasználati területek közül többel foglalkoznak a korábban megjelent anyanyelvi kompetenciafejlesztő munkafüzetek, például a tulajdonnevek, valamint az egyszerű és az összetett szavak helyesírását gyakoroltatók.

Viszonylag ritkán kéri a feladatok a beszélői szándék hangos kifejezését, de ahol csak lehetséges, olvassuk/mondassuk el a mondatokat a helyes intonáció gyakorlása végett.

Köszönetemet fejezem ki lektoromnak, P. Lakatos Ilonának, illetve N. Császi Ildikónak értékes szakmai tanácsaikért.

Veresegyház – Nagyvárad, 2023. május 22.

Cs. Nagy Lajos